

ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА

УДК 324(436+439):94(477.83/.86)«18»
DOI <https://doi.org/10.32782/pyuv.v1.2025.1>

Б. С. Вишневецький

orcid.org/0009-0004-3251-6404

*аспірант кафедри історії держави, права та політико-правових вчень
Львівського національного університету імені Івана Франка*

**ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ВИБОРІВ
В СЕЛАХ ГАЛИЧИНИ В СКЛАДІ АВСТРІЇ ТА АВСТРО-УГОРЩИНИ**

Постановка проблеми. Питання виборчого процесу в селах Галичини за часів Австрійської імперії та Австро-Угорщини є важливим для розуміння еволюції політичної культури, громадської активності та розвитку самоврядування в регіоні. Особливості виборів у цьому регіоні визначалися складною соціально-економічною структурою, національними суперечностями та законодавчими обмеженнями, які впливали на доступність участі у виборах для широкого загалу. Однією з основних проблем було нерівне виборче право, що базувалося на майновому та податковому цензі. Це обмежувало політичну участь селян, які становили більшість населення, мали обмежений вплив на формування представницьких органів. Окрім того, адміністративний тиск та практика маніпуляцій з боку австрійської влади часто ускладнювали реалізацію виборчих прав українців. Дослідження особливостей виборчого процесу в селах Галичини в складі Австрійської імперії та Австро-Угорщини є актуальним для розуміння розвитку демократичних інститутів, політичної мобілізації населення та формування національної ідентичності українців у цей період.

Не вирішені раніше частини загальної проблеми. Дослідження особливостей проведення виборів у селах Галичини в складі Австрії та Австро-Угорщини є важливим напрямком історичної науки, однак залишаються аспекти, які ще не отримали достатнього висвітлення. Серед них можна виділити 1) роль, яку відіграла церква та сільська громада у виборчому процесі, чи існували неформальні механізми впливу на виборців; 2) питання адміністративного тиску та застосування інших методів маніпуляцій під час виборчих кампаній у сільських громадах; 3) вплив майнового, освітнього та соціального цензу на участь селян у виборах та чи існували специфічні механізми обмеження прав для різних категорій населення. Вважаємо, що дослідження цих аспектів дозволить глибше зрозуміти механізми функціонування виборчих інституцій у селах Галичині та їхній вплив на політичне

життя українців у складі Австрії та Австро-Угорщини.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Задекларована проблема тією чи іншою мірою представлена монографією і окремими публікаціями П. Гураля [1; 2, с. 307–332], В. Яремчука [3, с. 365–375], А. Барана [4, с. 54–57], В. Євдокимова [5, с. 12–15] та інших авторів.

Формулювання цілей статті. Метою є аналіз особливостей виборчого процесу в селах Галичини в період перебування регіону в складі Австрії та Австро-Угорщини, визначення ключових чинників, що впливали на формування виборчих традицій, а також з'ясування ролі сільського населення у політичному житті імперії.

Виклад основного матеріалу дослідження. Виборчий процес у Галичині в період її перебування у складі Австрійської імперії (згодом Австро-Угорщини) був складним та суперечливим явищем, що поєднувало в собі як елементи демократизації, так і значні обмеження, пов'язані з соціальним статусом виборців. Політичні реформи, які відбувалися у другій половині XIX ст., зокрема, запровадження нових виборчих законів, формували нову виборчу культуру, однак вона значною мірою залишалася під впливом традиційної ієрархії влади та соціально-економічних умов регіону.

Після революції 1848 р. Австрійська імперія взяла курс на поступове впровадження представницької системи управління. Однак виборче право не було загальним: воно базувалося на майнових, податкових та освітніх цензах, що значно звужувало коло осіб, які могли брати участь у них. Для селян Галичини це означало, що більшість із них фактично не мали права голосу або ж їхня участь у виборах була обмеженою. Особливістю виборчого процесу в сільській місцевості Галичини була його залежність від впливових соціальних груп. Поміщики, духовенство, місцеві адміністративні структури відігравали ключову роль у формуванні політичних орієнтацій виборців. Окрім того, низький рівень освіченості селян, економічна залежність від

місцевої еліти, часто спотворювали результати виборів.

У процесі переходу Австрійської імперії від абсолютної монархії – до конституційної – виникло чимало труднощів, зокрема у формуванні нової бюрократичної системи. Ці зміни вимагали адаптації адміністративного апарату до нових умов, що передбачали розширення прав місцевих органів влади та забезпечення їхньої взаємодії з центральними структурами державного управління. Попри виклики, вдалося створити ефективну модель місцевого самоврядування, що відповідала вимогам часу. Основними засадами цієї системи стали виборність представницьких органів та дотримання балансу інтересів між державними установами й місцевими громадами. Це означало, що жителі отримали можливість обирати своїх представників, які відстоювали інтереси регіональних спільнот, водночас підпорядковуючись загальнодержавній політиці.

Однією з важливих особливостей нового управлінського механізму стало часткове впровадження принципу колегіальності. Це означало, що рішення ухвалювалися групою осіб, а не одноосібно, що сприяло більш зваженому підходу до розв'язання адміністративних і правових питань. Однак, попри ці позитивні зміни, місцеві органи влади не змогли досягти повної самостійності. Зокрема, вони продовжували залежати від центрального уряду у сфері правового регулювання, організаційної структури та матеріально-фінансового забезпечення. Система місцевого самоврядування зазнала значних змін і стала більш демократичною, однак залишалися суттєві перешкоди на шляху до її ефективного функціонування.

Для врегулювання виборчих процесів влада ухвалила «Закон про порядок виборів у громадах», підписаний австрійським імператором 14 листопада 1863 р. Він набув чинності через 60 днів після його офіційного оприлюднення [1, с. 279]. Так, вибори керівництва громади проходили відповідно до чинного законодавства, яке визначало порядок та умови обрання посадових осіб. Однією з ключових вимог до виборців була своєчасна сплата податків у значних розмірах, що свідчило про їхній вагомий внесок у розвиток громади та її фінансову стабільність. Керівник громади володів виконавчою владою, що передбачало реалізацію управлінських функцій, ухвалення адміністративних рішень та забезпечення їхнього виконання. Він відповідав за організацію роботи місцевої адміністрації, впровадження соціально-економічних програм та взаємодію з державними органами [6, с. 109]. Голова громади, виконуючи свої повноваження, ніс відповідальність перед усіма мешканцями громади, які обрали його на цю посаду. Він був

зобов'язаний дотримуватися принципів відкритості, підзвітності та ефективності в управлінні місцевими справами [1, с. 241].

Закон визначав основні правила та процедури проведення виборів до органів місцевого самоврядування, регулював виборчу систему, порядок реєстрації кандидатів, процес голосування та підрахунку голосів. Його метою було забезпечення демократичного характеру місцевих виборів і справедливого представництва громади. Громади самостійно визначали структуру своїх органів самоврядування та порядок проведення виборів до них, що сприяло врахуванню місцевих особливостей та потреб мешканців. Ключову роль у прийнятті рішень і управлінні громадськими справами відігравала рада громади. Вона складалася з обраних представників громади та відповідала за ухвалення рішень, що стосувалися місцевого розвитку, бюджету та інших питань життєдіяльності громади [2, с. 310].

У селах Галичини застосовувався систематизований підхід до формування громадських рад, який залежав від кількості виборців у населеному пункті. Від цього показника визначалася й кількість радників, яких обирали до місцевих органів самоврядування. Зокрема, склад радників формувався таким чином: при чисельності виборців від 51 – до 200 осіб обирали 12 радників; від 201 – до 400 виборців – 18; від 401 – до 600 виборців – 24; від 601 – до 1000 виборців – 36. Кожен член гміни, який сплачував щонайменше $\frac{1}{6}$ від загальної суми податків на нерухомість та земельні угіддя, передбачених до оплати, у розмірі не менше 25 злотих ринських, був громадянином Австрії, отримував право бути її членом без необхідності проходження виборчої процедури [8, с. 9–10]. Це положення підкреслювало важливість фінансового внеску до громади як одного з ключових критеріїв для набуття членства та участі в управлінні місцевими справами.

У сільських територіальних громадах кількість радників була значно меншою, ніж у міських громадах. Відповідно до виборчої ординації від 12 серпня 1866 р., право брати участь у виборах мали лише громадяни Австрійської імперії, які проживали в громаді не менше одного року та сплачували податок із земель, будинків, заробітків або загального прибутку. Це свідчило про те, що виборчі права були обмежені майновими та податковими критеріями. Окрім того, кількість радників у сільських громадах визначалася відповідно до чисельності виборців, що забезпечувало пропорційне представництво в органах місцевого самоврядування. У разі, якщо радники не могли виконувати свої обов'язки, обиралася певна кількість їхніх заступників. Однак їхня чисельність не могла перевищувати кількість

депутатів у складі сільської громади, що гарантувало збалансованість і ефективність роботи місцевих органів влади [2, с. 310].

У другій половині XIX ст. виборчі права в Австрійській імперії були значно розширені порівняно з попередніми періодами. До категорій осіб, які мали право голосу на рівні місцевих громад, належали: почесні громадяни; священнослужителі всіх християнських конфесій; єврейські рабини та проповідники; настоятелі монастирів; урядовці імператорського двору; службовці; відставні офіцери австрійської армії; адвокати та нотаріуси; доктори філософії, які здобули наукові ступені в одному з австрійських університетів; лікарі та аптекарі; директори та вчителі гімназій, ліцеїв і шкіл [2, с. 309]. Деякі члени громади могли стати радниками без проведення виборів, якщо вони мали тісні фінансові або особисті зв'язки з громадою. Власники великих маєтків, прилучених до громади, офіційно внесені як окрема адміністративна одиниця. Їхня значна особиста та фінансова роль у житті громади обґрунтовувала їхнє право брати участь у місцевому самоврядуванні без необхідності виборів. Такі особливі умови виборності свідчили про те, що в системі місцевого самоврядування Галичини значна увага приділялася представництву осіб, які мали вплив на громаду через свій соціальний статус, фінансові можливості або особисті зв'язки. Якщо радник, обраний без виборів, ще не досяг повноліття у 24 роки, його повноваження міг тимчасово виконувати опікун, призначений судом. Окремі винятки щодо призначення заступників радників могли стосуватися військовослужбовців та жінок, однак виборчі права офіційно мали лише чоловіки, які досягли 24-річного віку [2, с. 309].

Відповідно до статті 9 закону «Про громади (зміни)» та статті 3 виборчої ординації, виборчі права були обмежені для певних категорій осіб. Зокрема, їх не мали ті, хто вчинив важкі злочини, перебував під слідством або був засуджений до позбавлення волі терміном не менше 5 років. Після відбуття покарання такі особи залишалися позбавленими виборчих прав ще упродовж 10 років. Якщо термін ув'язнення становив менше 5 років, то після його завершення, особа додатково втрачала виборчі права на 5 років. Це положення скеровувалося на забезпечення доброчесності та правової відповідності осіб, які брали участь у виборах і впливали на управління громадою [7, с. 19–20].

У другій половині XIX ст. в Галичині діяли додаткові обмеження на пасивне виборче право, які стосувалися таких категорій: осіб, які заробляли на життя виключно денним заробітком, не мали права бути обраними до радників або інших представницьких органів. Засуджені за

корисливі злочини або злочини проти суспільної моралі втрачали можливість балотуватися на виборні посади. Боржники, майно яких перебувало під судовою заставою через не виконані фінансові зобов'язання, також не могли бути обраними. Ці обмеження скеровувалися на забезпечення соціальної стабільності та участі у місцевому самоврядуванні осіб, які мали належний майновий і моральний статус. Існували певні обмеження щодо обрання осіб до органів місцевого самоврядування. Зокрема, не могли бути обраними: особи, усунені з посади через корупційні правопорушення та визнані судом недієздатними або марнотратами. Ці обмеження скеровувалися на забезпечення доброчесності та відповідальності посадових осіб у місцевому самоврядуванні [7, с. 20–21].

Відповідно до статті 12 третього розділу закону «Про громади (зміни)» та статей 4 і 23 виборчої ординації для Галичини, кожен виборець мав право голосувати лише особисто, обираючи між усною формою або письмовим поданням. У разі письмового голосування виборець подавав картку, в якій зазначалися прізвища кандидата в радники та його заступників. Процес голосування мав бути вільним і не піддаватися жодному впливу з боку повітових чи вищих владних структур. У разі порушення таємниці голосування або вчинення тиску на виборців, вибори визнавалися недійсними. Це ґрунтувалося на рішенні Адміністративного Трибуналу від 29 квітня 1881 р., згідно з яким у таких випадках призначалися повторні вибори [7, с. 21].

Існували визначені випадки, коли голосування могло здійснюватися через уповноважених осіб. Зокрема, це стосувалося таких категорій виборців: недієздатні особи та марнотратники – за них голосували опікуни або піклувальники. Дружини та незаміжні жінки – їхнє виборче право реалізовували чоловіки або офіційні представники. Офіцери та особи, які не проживали за основним місцем реєстрації – вони могли передати своє право голосу довіреній особі. Власники нерухомого майна та підприємств, які мешкали в інших населених пунктах, але мали власність чи бізнес на території громади, також голосували через уповноважених представників. Ця практика відображала особливості виборчої системи того часу, де майновий статус та соціальне становище відігравали ключову роль у процесі прийняття рішень на місцевому рівні [7, с. 22].

Очільника громади завчасно, перед виборами, зобов'язували скласти список уповноважених до голосування – «виборчий лист». Виборці поділялися на два або три виборчі кола залежно від чисельності громади. У громадах до 50 членів встановлювали два виборчі кола. У більших громадах перше коло охоплювало громадян,

які сплачували третину всіх податків громади. Друге коло включало середньо оподаткованих громадян, на яких також припадала третина всіх податків. Третє коло складалося з осіб, які сплачували найменший податок. Для кожного виборчого кола начальник громади укладав окремий список виборців. Не пізніше ніж за чотири тижні до виборів, виборчі листи виставлялися у громадському уряді для перегляду. Кожен член громади мав право перевірити правильність свого включення до списку, оскаржити внесення інших осіб, якщо вважав це помилковим. Після перегляду та розгляду скарг списки затверджувалися остаточно. Вибори проводилися на основі затверджених списків. Кожен виборець мав змогу віддати голос за кандидата, який, на його думку, найкраще представлятиме інтереси громади. Голосування відбувалося у визначений день і час, а результати оголошувалися публічно [2, с. 309–310].

Виборці кожної гміни обиралися з-поміж її членів відповідно до виборчих кіл, які визначалися за рівнем сплачених податків. У гмінах, де існувало три виборчі кола, виборцями могли бути лише ті, хто належав до перших двох виборчих кіл. У гмінах із двома виборчими колами виборче право мали представники першого кола або ж ті особи з другого кола, які сплачували найнижчі податки. Формування виборчих кіл відбувалося з урахуванням суми сплачених податків. Зокрема, сукупні річні податкові внески правласників першого кола складали третину від загальної суми прямих податків у громаді. Це забезпечувало певний баланс між майновим станом виборців та їхнім впливом на виборчий процес [9, с. 7–8]. Кожна виборча група, незалежно від кількості виборців, що брали участь у голосуванні, обирала визначену частку радників та їхніх заступників. У громадах із двома виборчими колами кожне коло обирало половину радників. У громадах із трьома виборчими колами кожне коло обирало третину радників і їхніх заступників. Важливою вимогою було те, що не менше половини радників та їхніх заступників, обраних кожною групою, мали бути християнської віри. Це відображало релігійну складову виборчої системи та певні соціальні пріоритети у формуванні місцевого самоврядування [10, с. 12].

Згідно з положенням від 12 серпня 1866 р., для набуття чинності постанов гмінної ради у справах християнського населення були необхідні присутність більш ніж половини членів ради. Абсолютна більшість голосів від присутніх членів під час ухвалення рішень. Якщо очільник гміни не був християнином, він зобов'язаний був включити до складу місцевої ради певну кількість християн для розгляду відповідних питань.

Також передбачалося, що у складі гмінної ради не менше двох третин членів мали бути християнами, що підкреслювало релігійний аспект у структурі місцевого самоврядування [11, с. 107–108].

Війт укладав списки виборців відповідно до їхньої належності до певного виборчого кола. У разі виникнення скарг на помилки чи порушення у списках, спеціальна комісія, до складу якої входив війт та чотири члени гмінної ради, мала право розглядати такі звернення. Процес перегляду тривав не більше трьох днів, після чого затверджувалися остаточні списки виборців [8, с. 72–73]. Війт, асесори або присяжні обиралися гмінною радою зі свого складу, а заступник війта – з числа радних. Вибори кожного члена гміни здійснювалися відповідно до її регламенту. Особи, які без поважної причини відмовлялися від посади в гмінній раді, підлягали штрафу в розмірі 50 злотих ринських, що надходив до бюджету гміни [8 с. 12–13].

За вісім днів до виборів начальник громади повідомляв громадян про час і місце проведення виборів. Кількість радних і заступників, яких мав обирати кожен виборчий округ. Оголошення подавалося в письмовій формі та розміщувалося на дошці оголошень. Одночасно інформацію передавали і до староства. Якщо громада мала три виборчі кола – кожне обирало третину від загальної кількості радних. Якщо було два кола – кожне обирало половину радних. До складу виборчої комісії входили начальник громади або присяжний, чотири виборці, яких призначав начальник громади або обирали радні, представник від староства (за потреби), який мав право припинити вибори у разі порушень [2, с. 310].

Термін повноважень гмінної ради становив шість років, проте її члени залишалися на посадах до часу призначення нового керівництва. Посадові особи могли бути переобрані, якщо не існувало юридичних перешкод. Після завершення терміну повноважень упродовж 14 днів проводилися вибори для формування нового складу ради. Радним могла стати особа, яка отримала найбільшу кількість голосів у своєму виборчому колі. У разі рівної кількості голосів рішення ухвалювали шляхом жеребкування [8, с. 13–14].

Громадський закон 1866 р. (§ 14, 15) запроваджував державне регулювання виборів гмінних рад і громадської старшини, що послабило роль традиційних сільських сходів, особливо у формуванні громадських урядів. Навіть після 1866 р. практика проведення сходів не зникла. Громадські збори скликалися в разі потреби, оскільки громади продовжували вважати їх важливими для обговорення спільних питань. Про

час і місце проведення сходу мешканців повідомляли усно через посильних, що сприяло широкій участі. У періоди господарських робіт збори обмежувалися коротким обговоренням актуальних проблем, яке часто проводили в неділю після богослужіння біля церкви або в центрі села [2, с. 315].

Висновки. Вибори в селах Галичини у складі Австрії та Австро-Угорщини мали низку особливостей, зумовлених як законодавчими нормами, так і соціально-економічними реаліями регіону. Незважаючи на поступове розширення виборчих прав, доступ до голосування та можливість бути обраним мали лише певні категорії осіб. Виборчі права залежали від майнового стану, розміру сплачених податків, статусу в громаді та інших критеріїв. Виборчий процес передбачав розподіл виборців на два або три кола залежно від рівня оподаткування. Це створювало нерівність між виборцями, адже заможніші громадяни мали більше впливу на формування місцевих рад.

Вибори проводилися за чітко встановленими правилами: голосування було особистим, усним або письмовим, а будь-які порушення таємниці виборчого процесу могли призвести до анулювання результатів. Обрана гмінна рада виконувала адміністративні функції, а її члени мали шестирічний термін повноважень. Війт та асесори обиралися радою зі свого складу, що забезпечувало спадковість влади в громаді. Влада контролювала вибори через участь представників адміністрації у виборчих комісіях, а також через механізми затвердження виборчих списків та вирішення виборчих спорів. Попри законодавче регулювання, громади продовжували використовувати сільські сходи для вирішення нагальних питань, що свідчило про традиції самоврядування. Загалом, виборчий процес у селах Галичини в період австрійського та австро-угорського панування поєднував елементи модернізації та традиційного громадського устрою. Він був обмеженим у доступності, проте залишав простір для самоврядних практик, які зберігалися впродовж усього періоду дії виборчих реформ.

Література

1. Гураль П. Ф. Територіальна громада в Україні: історико-правове дослідження: монографія. Львів: ЛьвДУВС, Край, 2008. 467 с.
2. Гураль П. Ф. Місцеве самоврядування в Галичині та його конституційно-правове регулювання (1848–1918). Вроцлавсько-львівський юридичний збірник. 2011. № 2. С. 307–332.
3. Яремчук В. Виборчі системи та українські політичні партії Австро-Угорщини й Росії (друга половина XIX – початок XX ст.). Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. 2010. Вип. 6. С. 365–375.

4. Баран А. В. Виборче законодавство Австрійської (Австро-Угорської) монархії. Юридичний науковий електронний журнал. 2014. № 4. С. 54–57.

5. Євдокимов В. В. Еволюція виборчого законодавства до представницьких органів влади Галичини другої половини XIX – початку XX ст. Держава та регіони. Серія: Право. 2018. № 4 (62). С. 12–16.

6. Кульчицький В. Австрійська конституція 1849 року і крайова конституція для Галичини 1850 р. Вісник Львівського університету. Серія юридична. 1965. С. 104–109.

7. Левицький К. Нашъ законъ громадскій або яки ми маемъ права и повинности въ громадъ. Львовъ: Коштомъ и заходомъ Товариства «Просвѣта», 1889. 124 с.

8. Ustawa gminna z dnia 12. Sierpnia 1866, wraz z ustawa o jednaniu stron w sporze będących z dnia 6. Marca 1875. Złoczyw: Nakładem i drukiem księgarni Wilhelma Zukerkandla, 1899. 196 s.

9. Ustawa dla Krylestwa Galicyi i Lodomeryi i Wielkiego Kniestwa Krakowskiego, zmieniająca §§ 11 i 13. sejmowej ordynacyi wyborczej. Dziennik ustaw i rozporządzen krajowych dla Krylestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z wielkiem Księstwem Krakowskem. 29 marca 1867. Część II. C. 7–8.

10. Ustawa dla Krylestwa Galicyi i Lodomeryi i Wielkiego Księstwa Krakowskiego, zmieniająca dla miasta Brodow, §§ 15. i 28. ordynacje wyborczej dla gmin z dnia 12. Serpnia 1866. Dziennik ustaw i rozporządzen krajowych dla Krylestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z wielkiem Księstwem Krakowskem. 29 marca 1867. Część II. C. 12.

11. Ustawa, obowiązująca w Krylestwi Galicyi i Lodomeryi i Wielkiego Księstwa Krakowskem, zawierająca zmianę ustawy grinimej z powodu usunięcia postanowiem, organiczających udział niechrześcijańskich członków gminy w reprezentacji gminnej. Dziennik ustaw i rozporządzen krajowych dla Krylestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z wielkiem Księstwem Krakowskem. 6 grudnia 1868. Część XVI. C. 107–108.

Анотація

Вишневецький Б. С. Особливості проведення виборів в селах Галичини в складі Австрії та Австро-Угорщини. – Стаття.

Дослідження присвячене аналізу виборчого процесу в селах Галичини у період перебування регіону у складі Австрії та Австро-Угорщини. У роботі розглянуто законодавчі основи проведення виборів, особливості формування виборчих округів та участі різних категорій населення у виборчому процесі. З'ясовано, що вибори в гмінах регулювалися австрійським законодавством, яке передбачало майновий ценз і багатривневу систему виборчих кіл.

Виборче право було обмеженим і надавалося переважно заможним громадянам, які сплачували значні податки. Виборців поділяли на два або три кола залежно від рівня оподаткування, що призводило до нерівності в представництві. Голосування відбувалося особисто, а у виняткових випадках – через уповноважених осіб. Участь у виборах жінок і військовослужбовців була обмеженою. Процедура виборів ґрунтувалася на затверджених списках виборців, які громада могла переглядати та оскаржувати. За порушення виборчих норм передбачалося анулювання результатів і проведення повторного голосування. Окрім офіційних виборчих органів, значну роль у громадському житті продовжували відігравати традиційні сільські сходи,

на яких обговорювали важливі питання місцевого самоврядування.

Встановлено, що вибори в селах Галичини мали виразний соціальний та конфесійний характер. Християнське населення, зокрема католики, мало перевагу у представницьких органах, що відобразалося у виборчому законодавстві, згідно з яким не менше двох третин радників повинні були бути християнами. Особи, які сплачували найбільші податки, могли бути обрані без виборів, що створювало систему, де влада в селах часто концентрувалася в руках економічно найвпливовіших жителів. Значну роль у регулюванні виборчого процесу відіграло державне втручання. Водночас існували механізми оскарження виборчих списків та результатів голосування, що свідчить про прагнення до певного рівня справедливості та правового порядку.

Ключові слова: австрійське законодавство, виборче право, гмінна рада, виборчі кола, місцеве самоврядування, податковий ценз, християнське представництво, сільські сходи.

Abstract

Vyshnevsky B. S. Peculiarities of holding elections in the villages of Galychyna as part of Austria and Austria-Hungary. – Article.

The study is devoted to the analysis of the electoral process in the villages of Galychyna during the period when the region was part of Austria and Austria-Hungary. The work examines the legislative framework for holding elections, the features of the formation of electoral districts and the participation of various categories of the population in the electoral process. It was found that elections in communes were regulated by Austrian legislation, which provided for a property

qualification and a multi-level system of electoral districts.

The right to vote was limited and was granted mainly to wealthy citizens who paid significant taxes. Voters were divided into two or three districts depending on the level of taxation, which led to inequality in representation. Voting took place in person, and in exceptional cases – through authorized persons. The participation in the elections of women and military personnel was limited. The election procedure was based on approved lists of voters, which the community could review and appeal. Violation of election rules provided for the annulment of the results and a repeat vote. In addition to official electoral bodies, traditional village assemblies continued to play a significant role in public life, where important issues of local self-government were discussed.

It has been established that elections in the villages of Galychyna had a distinct social and confessional character. The Christian population, in particular Catholics, had an advantage in representative bodies, which was reflected in the electoral legislation, according to which at least two-thirds of the councilors had to be Christians. Persons who paid the highest taxes could be elected without elections, which created a system where power in the villages was often concentrated in the hands of the most economically influential residents. State intervention played a significant role in regulating the electoral process. At the same time, there were mechanisms for appealing against electoral lists and voting results, which indicates a desire for a certain level of justice and legal order.

Key words: austrian legislation, electoral law, municipal council, electoral districts, local government, tax qualification, christian representation, village assembly.